

Projekt do pkt 12

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY SIERAKOWICE**

z dnia 10 grudnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2026 -2029

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.) oraz art. 4¹ ust. 1, 2, 2a i 5, art. 12 ust. 7 oraz art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. 2023 r. poz. 2151 ze zm.) i art. 10 ust. 1- 2b ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.), Narodowego Programu Zdrowia, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. poz. 642)

Rada Gminy Sierakowice u c h w a l a, co następuje:

1. Przyjmuje się Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2026 – 2029 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sierakowice.
3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Gminny program profilaktyki
i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii
na lata 2026-2029**

**Rozdział I
Podstawy prawne i założenia programowe**

1. Podstawowym aktem prawnym regulującym kwestie związane z uzależnieniem od alkoholu jest w Polsce ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2023 poz. 2151 z późn.zm). Zgodnie z art.4¹ ust.1 ustawy „Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy”.

Ustawodawca wskazał m.in. następujące obszary działań:

- 1.1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 1.2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 1.3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 1.4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 1.5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 1.6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.
2. Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2026-2029 dla Gminy Sierakowice opracowano także na podstawie następujących aktów prawnych:
 - 2.1. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2023 poz. 1939 z późn.zm.);

- 2.2. ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. 2025 poz. 1153 z późn.zm.);
- 2.3. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. 2025 poz. 1214 z późn. zm.);
- 2.4. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. 2024 poz. 1673);
- 2.5. ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (tj. Dz. U. 2024 poz. 1670 z późn. zm.);
- 2.6. ustawa z dnia 29 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tj. Dz. U. 2024 poz. 917);
- 2.7. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (tj. Dz. U. 2025 poz. 1338);
- 2.8. ustawa z dnia 9 czerwca 2021 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 49);
- 2.9. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025 (Dz.U. 2021 poz. 642).

Rozdział II

Diagnoza problemów społecznych Gminy Sierakowice

W ramach Diagnozy problemów społecznych przedstawiono charakterystykę problemów uzależnień i przemocy w świetle danych zastanych oraz badań przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy, sprzedawców napojów alkoholowych oraz przedstawicieli służb społecznych pracujących w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom w gminie Sierakowice. Głównym celem badania była ocena aktualnej skali zagrożeń w obszarze uzależnień i przemocy domowej wśród mieszkańców Gminy Sierakowice. Zagadnienia badawcze koncentrowały się wokół problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych, przemocy domowej oraz przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy.

Obszary dotyczące doświadczeń osobistych mieszkańców oraz postrzegania zjawiska uzależnień oraz przemocy w najbliższym otoczeniu zostały przeanalizowane za pomocą badania ankietowego, przeprowadzonego na próbie badawczej składającej się z 393 osób.

1. Wyniki badania ankietowego osób dorosłych

W badaniu ankietowym wzięło udział 108 pełnoletnich osób zamieszkujących Gminę Sierakowice.

Wśród respondentów było 89 kobiet (82,4%) oraz 19 mężczyzn (17,6%).

1.1. Alkohol oraz postawy wobec spożywania alkoholu:

W opinii dorosłych respondentów wśród trzech najczęstszych trudności, z jakimi borykają się rodziny mieszkające na terenie gminy to przede wszystkim uzależnienie członka rodziny (59,35%), choroba i problemy zdrowotne (40,7%) oraz konflikty rodzinne i małżeńskie (34,3%).

Z przeprowadzonego badania wynika, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy alkohol spożywało 80,6% badanych osób, wypijany przez respondentów był głównie okazjonalnie (55,6%), aczkolwiek 15,7% badanych mieszkańców przyznało się do spożywania go kilka razy w miesiącu. Raz w miesiącu po alkohol sięgało w ciągu ostatnich 12 miesięcy 4,6% ankietowanych, a kilka razy w tygodniu 3,7%, a 0,9% badanych zadeklarowało codzienne picie alkoholu. Zarówno piwo, jak i wino czy napoje wysokoprocentowe takie jak wódka, nalewki i whisky spożywane były w ciągu ostatnich 12 miesięcy głównie okazjonalnie. Badani mieszkańcy sięgali okazjonalnie po wino w 49,1% przypadków, po napoje wysokoprocentowe w 38,9%, a po piwo w 46,3%.

Część badania została poświęcona obserwacjom respondentów dotyczącym problematyki uzależnień w ich otoczeniu sąsiedzkim. Okazuje się, że zauważają ten problem wśród osób, które znają. Aż 90,7%

badanych mieszkańców zna osoby, które w ich opinii mogą być uzależnione od alkoholu, przy czym 19,4% zna 1 taką osobę; 43,5% zna od 2 do 5 takich osób; natomiast 27,8% twierdzi, że zna ich więcej niż pięć. Ponad 9% deklaruje, że w ich otoczeniu nie ma takich osób.

1.2. Narkotyki i inne substancje zmieniające świadomość:

W świetle uzyskanych odpowiedzi w badaniu ankietowym, za najbardziej szkodliwe uzależnienie uznano dopalacze (91,7%) oraz narkotyki (88,9%). Badani mieszkańcy zostali zapytani o bieżące doświadczenia z substancjami psychoaktywnymi. Z przeprowadzonego badania wynika, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy narkotyki i dopalacze zażywało po 1,9% badanych. W ciągu ostatnich 30 dni przed wypełnieniem ankiety do zażywania narkotyków i dopalaczy przyznało się po 1,9% badanych.

Problem uzależnienia od narkotyków jest dostrzegany w mniejszej skali. Prawie połowa badanych (43,5%) twierdzi, że nie zna osób, które mogą być uzależnione od narkotyków; 18,5% badanych deklaruje, że zna jedną taką osobę; 27,8% – od 2 do 5 takich osób, natomiast 10,2% – że zna więcej niż 5 osób mogących mieć problem z zażywaniem narkotyków.

1.3. Papierosy i inne wyroby nikotynowe:

Z przeprowadzonego badania wynika, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy papierosy paliło 37,0% respondentów. Codziennie paliło je 14,8% badanych osób, a 15,7% respondentów twierdzi, że paliło okazjonalnie; po 2,8% kilka razy w tygodniu i raz w miesiącu, a 0,9% kilka razy w miesiącu. W ciągu ostatnich 30 dni przed wypełnieniem ankiety do palenia papierosów do palenia papierosów przyznało się 31,5%, a używania e-papierosów 18,5%.

1.4. Uzależnienia behawioralne, w tym hazard i uzależnienia od mediów:

Większość badanych respondentów nigdy nie grała w gry hazardowe. Wskazuje na to 63,0% ankietowanych. W ciągu ostatnich 12 miesięcy w gry hazardowe nie grało 85,2% badanych, natomiast w ostatnich 30 dniach 90,7%. Większość badanych twierdzi, że w ostatnich 12 miesiącach nie obstawiało żadnych pieniędzy w grach hazardowych (86,1%), natomiast 12,0% deklaruje, że obstawia raz na miesiąc lub rzadziej. Ponadto po 0,9% respondentów obstawia 2-4 razy w miesiącu i 2-3 razy w tygodniu lub częściej. W odniesieniu do zagrożenia uzależnień związanym z korzystaniem z Internetu, większość respondentów twierdzi, że w związku z korzystaniem z urządzeń elektronicznych (telefon, media społecznościowe) nie doświadcza żadnych problemów (74,1%). Z badań wynika, że 16,7% ankietowanych doświadcza z tego powodu problemów z rodziną; 7,4% problemów zdrowotnych, a po 4,6% problemów w pracy i problemów finansowych.

Spośród wskazanych uzależnień behawioralnych, w największym stopniu dostrzegane jest uzależnienie od telefonu – 11,1% ankietowanych twierdzi, że zna 1 osobę, która może być uzależniona; 19,4% deklaruje, że zna od 2 do 5 takich osób, a 46,3% zna więcej niż 5 osób. W drugiej kolejności wskazano uzależnienia od Internetu, w przypadku których 9,3% badanych zna 1 osobę, której mogą one dotyczyć; 25,9% twierdzi, że zna od 2 do 5 takich osób, a 38,9% – więcej niż 5 osób. W nieco mniejszym stopniu dostrzegany jest problem uzależnień od gier – tu 12,0% badanych mieszkańców deklaruje, że zna przynajmniej jedną osobę, której może dotyczyć; 24,1% zna od 2 do 5 takich osób, a 25,0% zna więcej niż 5 osób, które mogą być uzależnione od gier.

1.5. Problem przemocy w świetle badań:

W opinii większości ankietowanych rodzic nie ma prawa wymierzać kar cielesnych swoim dzieciom – twierdzi tak 77,8% badanych, przy czym 57,4% – zdecydowanie. Podobną opinię wyrażają w przypadku twierdzenia, że kary fizyczne mogą stanowić skuteczny środek wychowawczy – nie zgodziło się z nim 84,3% badanych, w tym 63,0% – zdecydowanie oraz w przypadku twierdzenia, że kary te są dopuszczalne, gdy inne metody zawodzą (76,9%). Ponad 55% badanych uważa, że kary cielesne wobec dzieci są

niedopuszczalne, jednocześnie 28,7% uważa, że czasem trzeba dać dziecku klapsa, a 35,2% badanych zgadza się z twierdzeniem, że wiele dorosłych osób dostawało klapsy w dzieciństwie i wyszło im to na dobre. Badani mieszkańcy zostali zapytani o doświadczenia osobiste związane z przemocą. W świetle ich odpowiedzi 66,7% nigdy nie doświadczyło przemocy ze strony członka rodziny; 14,8% doświadczyło jej kilka razy; 10,2% wiele razy, a 4,6% tylko raz, odpowiedź trudno powiedzieć zaznaczyło 3,7% respondentów. Respondenci, którzy doświadczyli przemocy ze strony członków rodziny, zostali zapytani również o to, jaki to był rodzaj przemocy. Spośród 32 osób, które go wskazały, 27 osób wskazało na przemoc psychiczną, 13 osób na przemoc fizyczną, 8 osób na przemoc ekonomiczną, 7 osób na zaniedbanie, a 3 osoby na przemoc seksualną. Większość respondentów (80,6%) deklaruje, że nigdy nie byli sprawcami przemocy wobec członka swojej rodziny, jednak aż 10,2% nie potrafi odpowiedzieć na to pytanie. Na jednokrotne zastosowanie przemocy wskazuje 0,9% badanych; 6,5% twierdzi, że było sprawcami przemocy kilka razy, a 1,9% przyznaje się do wielokrotnego stosowania przemocy wobec członka rodziny. Spośród osób, które deklarują, iż były sprawcami przemocy wobec członka rodziny, najwięcej deklaruje stosowanie przemocy psychicznej (7 osób) oraz fizycznej (5 osób) i zaniedbania (4 osoby). Jedna osoba wskazuje na przemoc seksualną. Prawie połowa respondentów (47,2%) nie zauważa problemu przemocy w rodzinach w swoim otoczeniu, natomiast 22,2% deklaruje, że zna co najmniej jedną rodzinę, która go doświadcza; 21,3% zna od 2 do 5 takich rodzin, a 9,3% zauważa problem w wielu rodzinach w gminie.

2. Wyniki badania ankietowego młodzieży

W badaniu ankietowym młodzieży wzięto udział 256 osób, w tym 46,1% dziewcząt i 53,9% chłopców.

2.1. Alkohol:

W świetle uzyskanych odpowiedzi alkohol najczęściej pomaga dopasować się do grupy, co wskazało 37,9% ankietowanych, pozwala zapomnieć o swoich problemach (37,9%) oraz bawić się na imprezie (37,1%). W dalszej kolejności wskazywano na dopasowanie się do grupy (35,9%), na bycie lubianym (33,6%), na to, że dzięki alkoholowi spotkania towarzyskie są bardziej zabawne (31,6%) oraz na uatrakcyjnienie imprez i uroczystości (31,3%). Nieco mniej osób twierdzi, że alkohol poprawia zły nastrój (28,9%); sprawia, że nie jest się pominiętym (25,8%) oraz pomaga, gdy ktoś czuje się przygnębiony i nerwowy (25,4%). W świetle uzyskanych odpowiedzi, alkohol w życiu piło 23,4% ankietowanych, w ostatnim roku było to 11,7%, natomiast w ciągu 30 dni poprzedzających badanie 8,2%. Spośród badanych uczniów 8,2% deklaruje, że w ciągu ostatnich 30 dni spożywało piwo; 9,0% piło wódkę; 3,1% wino, a 5,5% koktajl alkoholowy. Przynajmniej raz w sytuacji, w której ktoś częstował uczniów alkoholem, a oni odmówili, znalazło się 32,4% respondentów. Reakcje na odmowę to najczęściej odstępianie od dalszego namawiania na co wskazało 62,9% badanych, których to dotyczyło, natomiast 15,7% twierdzi, że nadal byli namawiani. W 11,4% przypadków osoba odmawiająca została wyśmiana, w 7,1% – usłyszała obraźliwe teksty pod swoim adresem, a w 2,9% przestano z nią rozmawiać. Spośród badanej młodzieży 27,0% zna osoby, które w ich opinii mogą być uzależnione od alkoholu, przy czym 10,9% deklaruje, że zna 1 taką osobę; 8,6% wskazuje, że zna od 2 do 5 takich osób, natomiast 7,4%, że zna więcej niż 5 osób, które mogą być uzależnione. Według 73,0% badanych, w ich otoczeniu nie ma osób uzależnionych od alkoholu. W przypadku napojów alkoholowych 25,4% respondentów twierdzi, że pije je kilkoro znajomych osób; 6,3% uważa, że sporo osób pije, a 2,7% wskazuje na większość swoich znajomych. Upijanie się, w opinii 11,7% badanej młodzieży dotyczy kilkorga osób w ich otoczeniu; 2,3% deklaruje, że upija się sporo osób; a 1,2% wskazuje na większość.

2.2. Papierosy i inne wyroby nikotynowe:

Spośród badanych uczniów 84,0% deklaruje, że nigdy nie używało wyrobów tytoniowych. Na używanie ich czasami (kilką razy) wskazało 11,3% badanych, a na kilkanaście razy i codzienne regularne używanie – po 2,3% respondentów. Spośród wyrobów zawierających nikotynę młodzież najczęściej sięga po e-papierosy. Według deklaracji badanych 9,8% robi to czasami; 2,0% często, a 2,7% codziennie. Po zwykłe

papierosy czasami sięga 1,2% respondentów, często 0,4%, a codziennie 2,0%. Innych postaci wyrobów tytoniowych czasami używa 5,1% badanych, często 1,2%, a codziennie 2,7%. Według deklaracji 22,3% respondentów papierosy pali kilka osób spośród swoich znajomych; według 4,3% sporo, a według 2,3% większość ich przyjaciół i znajomych.

2.3. Narkotyki, dopalacze i inne substancje zmieniające świadomość:

Świadomość młodzieży w temacie szkodliwości używek jest bardzo zróżnicowana. Jako najbardziej szkodliwe substancje psychoaktywne zostały ocenione narkotyki, które 89,8% badanych uznało za bardzo szkodliwe oraz dopalacze (84,4%). Najmniej szkodliwymi, w opinii młodzieży, cechują się napoje energetyzujące – w tym przypadku ocenę na poziomie „5” w skali szkodliwości używek przyznało jedynie 12,9% badanych, a ocenę na poziomie „1” – 28,5%. W przypadku narkotyków i innych substancji dominują wskazania na kilka osób z otoczenia przyjaciół i znajomych zażywających substancje psychoaktywne, co zadeklarowało odpowiednio 3,9% i 3,5% respondentów. Warto tu wskazać, że 9,0% ankietowanych uważa, że kilkoro ich znajomych zażywa dopalacze.

Znaczna większość uczniów, którzy wzięli udział w badaniu nigdy nie zażywała narkotyków ani innych substancji zmieniających świadomość, na co wskazuje 92,6%. W ciągu ostatnich miesięcy nie zażywało ich 94,1% respondentów a w ciągu ostatnich 30 dni 94,5%. Możliwość spróbowania narkotyków, dopalaczy lub innych środków zmieniających świadomość miało 14,5% respondentów, przy czym 10,5% deklaruje 1 lub 2 razy, a 4,0% 3 razy lub więcej. W takiej sytuacji nie znalazło się 85,5% respondentów. W przypadku substancji zmieniających świadomość, takich jak narkotyki, dopalacze czy substancje farmakologiczne, młodzież sięga po nie najczęściej, żeby zaimponować kolegom i koleżankom (58,6%), dla zabawy (50,8%), aby nie odstawać od towarzystwa (47,3%), żeby przynależeć do grupy (42,6%) oraz żeby nie czuć się gorszym (42,2%).

2.4. Uzależnienia behawioralne:

Pogłębionej analizie poddano korzystanie z mediów społecznościowych oraz granie na urządzeniach elektronicznych. W ciągu 7 dni przed przeprowadzeniem badania z mediów społecznościowych w dni od poniedziałku do piątku nie korzystało 9,4% ankietowanych, natomiast w soboty i niedziele 9,8%. W dzień powszedni młodzież najczęściej korzysta z mediów społecznościowych około 2-3 godzin, na co wskazuje 35,9% ankietowanych, a mniej korzysta z nich około 1 godziny (21,5%) oraz 4-5 godzin (12,5%). Około 6 godzin lub więcej z mediów społecznościowych korzystało w tym czasie 10,9%; a 9,8% korzystało pół godziny lub mniej. W soboty i niedziele młodzież korzysta z mediów społecznościowych również najczęściej około 2-3 godzin (33,6%), następnie jest to 6 godzin lub więcej (17,2%) i 4-5 godzin (16,4%). Około jednej godziny z mediów społecznościowych korzysta 14,8% badanych, a jedynie 8,2% – pół godziny lub mniej. Do grania w gry na urządzeniach elektronicznych w ciągu tygodnia przed badaniem przyznaje się 81,9% ankietowanych. W celu przybliżenia stopnia zagrożenia uczniów uzależnieniami behawioralnymi zapytano młodzież, czy w związku z korzystaniem z urządzeń elektronicznych miały miejsce określone sytuacje. Okazało się, że 53,9% badanych uczniów chodziło bardzo późno spać w związku z korzystaniem z urządzeń elektronicznych, a 50,8% deklaruje, że rodzina często zwracała im uwagę, że zbyt długo korzystają z urządzeń elektronicznych. O codziennych obowiązkach zapominało 38,7% respondentów, a 25,4% ankietowanych deklaruje, że wykazywało zdenerwowanie, gdy ktoś przeszkadzał im w korzystaniu z urządzeń. W kontekście uzależnień behawioralnych młodzież zapytano także o to, czy grała w gry hazardowe, tj. takie, w których stawia się pieniądze i można je wygrać. W świetle uzyskanych odpowiedzi kiedykolwiek w życiu grała w takie gry 27,7% ankietowanych, w ciągu ostatnich 12 miesięcy było to 18,0%, natomiast w ciągu ostatnich 30 dni 10,9% respondentów.

W przypadku uzależnień behawioralnych, 56,6% ankietowanych deklaruje, że zna osoby, które mogą być uzależnione od mediów społecznościowych, przy czym 10,9% twierdzi, że zna 1 taką osobę; 21,9% deklaruje, że zna od 2 do 5 osób, a 23,8% – więcej niż 5 osób dotkniętych problemem takiego uzależnienia. W opinii 62,5% badanych w ich otoczeniu są osoby, które mogą być uzależnione od gier na urządzeniach elektronicznych. Spośród uczestników badania, 13,3% deklaruje, że zna 1 osobę uzależnioną; 25,0% zna

od 2 do 5 osób, a 24,2% badanych twierdzi, że ma w otoczeniu więcej niż 5 osób, które mogą być uzależnione od gier. Najmniejszy odsetek ankietowanych (25,8%) zauważa problem uzależnień od hazardu, przy czym 9,4% zna jedną taką osobę, 6,3% zna od 2 do 5 takich osób, a 10,2% – więcej niż 5 osób, które mogą być uzależnione.

2.5. Przemoc:

Młodzież zapytano o to, czy czuje się bezpiecznie w szkole, na ulicy oraz w bliskim sąsiedztwie swojego domu. W świetle uzyskanych odpowiedzi największe poczucie bezpieczeństwa młodzież ma w domu, na co wskazało 89,8% respondentów, a w dalszej kolejności w bliskim jego sąsiedztwie (75,8%). Następnie wskazano ulicę (50,0%) oraz szkołę (42,2%). Warto jednak wskazać, że prawie jedna trzecia (31,3%) nie czuje się bezpiecznie w szkole i na ulicy (26,2%). Poczucia bezpieczeństwa w domu nie ma 5,5% badanych. W świetle uzyskanych odpowiedzi przemocy w szkole doświadcza 19,9% respondentów, natomiast w dalszej kolejności jest to ulica (8,2%), dom (6,6%) oraz jego bliskie sąsiedztwo (5,5%). Młodzież zapytano również o to, czy zna jakieś rodziny w swoim otoczeniu, w których może występować przemoc. Odpowiedź *zdecydowanie nie* zaznaczyło 34,8% ankietowanych, a *chyba nie* 31,6%, podczas gdy odpowiedzi twierdzących udzieliło łącznie 20,3%, w tym 7,4% w sposób zdecydowany. Młodzieży zadano pytanie, czy doświadczyła przemocy w Internecie w postaci zastraszania, wyzywania, ośmieszania czy szantażu. W świetle uzyskanych odpowiedzi w największym stopniu uczniowie mieli do czynienia z wyzywaniem, w przypadku którego twierdząco odpowiedziało 41,0% badanych, a w dalszej kolejności z ośmieszaniem (27,7%), zastraszaniem (17,2%) i szantażem (14,8%). Aż 11,3% badanej młodzieży twierdzi, że ktoś zamieścił w Internecie kompromitujące ich zdjęcia lub filmy; 16,0% uważa, że ktoś pisał pod ich postami przykre komentarze; 7,8% doświadczyło szantażu za pomocą narzędzi elektronicznych, a 7,4% wie, że ktoś podszywał się pod nich w Internecie.

3. Wyniki badań sprzedawców napojów alkoholowych

W badaniu ankietowym sprzedawców napojów alkoholowych wzięło udział 19 osób, w tym 18 kobiet i 1 mężczyzna. Było wśród nich 8 osób w wieku do 29 lat, 7 osób od 30 do 44 lat, 3 osoby w wieku 45-59 lat i 1 osoba od 60 lat wzwyż.

Spośród respondentów 6 osób twierdzi, że skala uzależnienia od alkoholu w gminie jest bardzo duża, 8 osób uważa, że duża, a 5 osób ocenia ją jako niewielką, 6 osób uważa, że skala tego problemu pozostaje na niezmiennym poziomie w ostatnich latach, według 3 osób wzrosła, a według 4 osób zdecydowanie wzrosła. W opinii 5 osób alkohol jest czasami sprzedawany niepełnoletnim, a według 3 osób dzieje się to często. Zdaniem 11 osób czasami zdarzają się próby zakupu alkoholu przez osoby niepełnoletnie, a według jednej osoby – często. Próby zakupu alkoholu przez osoby nietrzeźwe zdarzają się, w opinii 8 osób czasami, a 5 osób uważa, że zdarza się to często. Sytuacje spożywania alkoholu w obrębie punktu sprzedaży, według 4 osób, zdarzały się czasami, a 3 osoby wskazują, że często. Próby zakłócania spokoju w obrębie punktu sprzedaży przez osoby nietrzeźwe w opinii 6 osób zdarzają się rzadko lub czasami. Wszyscy ankietowani twierdzą, że w ich punktach sprzedaży są informacje o zakazie sprzedaży alkoholu osobom do 18 roku życia, zakazie sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym oraz o szkodliwości alkoholu.

4. Wyniki badań przedstawicieli instytucji

W badaniu ankietowym wzięło udział 10 osób, w tym 8 kobiet i 2 mężczyzn, głównie osoby reprezentujące jednostkę organizacyjną pomocy społecznej oraz urząd gminy.

W opinii ankietowanych po alkohol i narkotyki sięgają mieszkańcy w różnym wieku, przy czym narkotyki są domeną młodszych osób, poniżej 40 roku życia. Problem uzależnień od alkoholu w dużej mierze dotyczy osób pracujących fizycznie, młodzież od 18 roku życia coraz częściej eksperymentuje z narkotykami –

powodem jest ciekawość, chęć zaimponowania znajomym. Zagrożenie uzależnieniami może wynikać z niskich kompetencji, problemów relacyjnych, regulacji emocji, które utrudniają start w dorosłe życie. Na ulicach coraz bardziej widoczne jest zagrożenie uzależnieniami behawioralnymi (wpatrywanie się w telefony), młodzi ludzie coraz więcej czasu spędzają przed komputerami i innymi urządzeniami elektronicznymi. Uzależnienia behawioralne dotyczą każdej grupy wiekowej. Z doświadczeń osób uczestniczących w badaniu uzależnieniom towarzyszą często inne problemy, takie jak agresja i przemoc, zaniedbywanie obowiązków, w tym szkolnych, trudności opiekuńczo-wychowawcze, utrata zdrowia, brak pracy, zagrożenie bezdomnością, trudności finansowe, problemy relacyjne. Aby zmniejszyć skalę problemu uzależnień oraz przeciwdziałać jego występowaniu w najbliższym czasie, w opinii ankietowanych, należy podejmować takie działania jak: działania profilaktyczne skierowane do wszystkich grup wiekowych mieszkańców; spotkania czy też jakieś zajęcia z ciekawymi ludźmi; działania prewencyjne Policji; wprowadzenie całkowitego zakazu używania telefonów w szkołach przez dzieci; bogata oferta spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży oraz rodzin; zaangażowanie lokalnych grup, instytucji pomocowych, ośrodków zdrowia, Policji, Kościoła w promowanie zdrowego stylu życia; skupienie się na budowaniu pozytywnych, życzliwych relacji międzyludzkich, opartych na szacunku do drugiego człowieka; edukacja rodziców odnośnie profilaktyki uzależnień i ryzykownych zachowań u dzieci i młodzieży; grupy wsparcia, grupy tematyczne, zajęcia dla młodzieży – dostępne dla chętnych; łatwo dostępna pomoc terapeutyczna, wsparcie psychologiczne; psychoedukacja dzieci i młodzieży, dorosłych.

5. Wnioski z diagnozy

Przeprowadzone badania, oparte z jednej strony na analizie danych zastanych, a z drugiej na badaniu ankietowym mieszkańców, pozwalają wnioskować, że w Gminie Sierakowice istnieje zagrożenie uzależnieniami, zarówno od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, jak i behawioralnymi. W przypadku alkoholu i wyrobów zawierających nikotynę wynika to w dużej mierze z ich dostępności oraz dość powszechnego występowania w codziennym życiu osób i rodzin. Narkotyki i dopalacze stanowią zagrożenie natomiast głównie z tego względu, że trudno przewidzieć, kiedy i gdzie staną się dostępne, a także z uwagi na często dramatyczne i nagłe konsekwencje, zagrażające zdrowiu i życiu osób je zażywających.

Coraz większe znaczenie mają również uzależnienia behawioralne, w tym od Internetu, mediów społecznościowych i gier na urządzeniach elektronicznych. Dotykają one głównie młodzieży, która dość intensywnie korzysta z nowych technologii, niejednokrotnie przenosząc do „sieci” swój świat i kontakty z rówieśnikami. Mogło to zostać nasilone w okresie epidemii, przede wszystkim przez brak bezpośrednich relacji ze znajomymi oraz zdalną naukę.

6. Rekomendowane działania na lata 2026-2029

W świetle przedstawionych wyników badań zawartych w raporcie z badań społeczności lokalnej rekomenduje się podejmowanie oddziaływań w dwóch obszarach:

6.1. Zapobieganie powstawaniu problemów uzależnień i przemocy:

- 6.1.1. promowanie i organizacja alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci, młodzież, osoby dorosłe i całe rodziny, w tym zajęć sportowych, rozwijających zainteresowania, wzmacniających różnorodną aktywność mieszkańców, dostosowanych do ich potrzeb i możliwości, a także wykorzystujących potencjał lokalnych świetlic;
- 6.1.2. realizacja treningów umiejętności społecznych, warsztatów psychospołecznych, warsztatów radzenia sobie z emocjami oraz zastępowania agresji dla dzieci i młodzieży;

- 6.1.3. projekty integracyjne, obejmujące warsztaty, spotkania, zajęcia dla osób dorosłych, dzieci i młodzieży, seniorów oraz całych rodzin;
- 6.1.4. realizacja programów edukacyjno-profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych, dotyczących uzależnień od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, a także bezpieczeństwa i przemocy, w tym przemocy rówieśniczej;
- 6.1.5. organizacja różnych form edukacji rodziców, w tym m.in. treningów kompetencji rodzicielskich, warsztatów na temat świadomego rodzicielstwa, porozumiewania się ze swoimi dziećmi i rozwiązywania problemów opiekuńczo-wychowawczych;
- 6.1.6. wykorzystywanie nowych technologii w kierunku wzmocnienia kompetencji i aktywności młodzieży, w sposób zapewniający zasady higieny cyfrowej; działania na rzecz promowania higieny cyfrowej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych, związanej z koniecznością osiągnięcia konsensusu pomiędzy edukacją cyfrową a zagrożeniem uzależnieniami behawioralnymi;
- 6.1.7. edukacja społeczna na temat negatywnych skutków spożywania alkoholu, palenia papierosów i e-papierosów, zażywania narkotyków i dopalaczy, w tym m.in. poprzez udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych, a także organizację kampanii lokalnych;
- 6.1.8. edukacja społeczna na temat uzależnień behawioralnych, w tym od Internetu, mediów społecznościowych, gier na urządzeniach elektronicznych, skierowana zarówno do dzieci i młodzieży, jak i dorosłych.
- 6.2. Wczesne wykrywanie i interwencja w przypadkach bezpośredniego zagrożenia i wystąpienia problemu uzależnień oraz minimalizacja negatywnych skutków:
 - 6.2.1. wczesna diagnoza środowisk rodzinnych pod kątem zagrożenia uzależnieniami, obejmująca interdyscyplinarne działania służące rozpoznaniu problemu oraz zaplanowaniu adekwatnych działań zaradczych;
 - 6.2.2. rozwój poradnictwa specjalistycznego, w tym m.in. prawnego, pedagogicznego, socjoterapeutycznego;
 - 6.2.3. realizacja psychoedukacji, wsparcia psychologicznego i psychoterapeutycznego;
 - 6.2.4. realizacja wsparcia socjalnego i asystentury rodzinnej;
 - 6.2.5. realizacja pracy terapeutycznej z dziećmi, osobami dorosłymi i całymi rodzinami zagrożonymi i doświadczającymi uzależnień;
 - 6.2.6. wspieranie tworzenia i funkcjonowania grup wsparcia i samopomocowych dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ich rodzin;
 - 6.2.7. funkcjonowanie Punktów Konsultacyjnych jako miejsc pierwszego kontaktu dla osób zagrożonych i dotkniętych problemem uzależnień, jak również realizujących poradnictwo dla takich osób oraz inne wsparcie dostosowane do potrzeb.

Ważne będzie również wzmocnienie systemu instytucjonalnego i organizacyjnego Gminy Sierakowice w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, w tym poprzez wzmocnienie współpracy interdyscyplinarnej, ustawiczne zwiększanie kompetencji pracowników służb społecznych, a także współpracę z organizacjami pozarządowymi, sołectwami i grupami nieformalnymi w zakresie przedsięwzięć służących m.in. zwiększaniu aktywności społecznej, rozwój oferty alternatywnych form spędzania wolnego czasu, edukacji społecznej itp.

Rozdział III

Finansowanie Programu

Realizacja zadań wynikających z Programu finansowana będzie ze środków własnych Gminy pochodzących głównie z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Dodatkowym źródłem finansowania mogą być inne środki pozyskiwane przez Gminę.

Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń w części, o której mowa w art. 9² ust. 11 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, tj. za wydawanie zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi oraz zezwoleń na wyprzedaż, o których mowa w art. 9⁵ ust. 4 tej ustawy dla przedsiębiorcy zaopatrującego przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży w napoje alkoholowe w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, oraz dodatkowych opłat, o których mowa w art. 9² ust. 21 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – zgodnie z art. 9³ ust. 3 i 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, które gmina przeznacza na realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

Rozdział IV

Lokalny Rynek napojów alkoholowych

Uchwałą Rady Gminy Nr XVI/192/2025 z dnia 24 czerwca 2025r. ustalono na terenie Gminy Sierakowice maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

1. o zawartości do 4,5% alkoholu oraz piwa – 75
2. o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu, z wyjątkiem piwa – 55
3. o zawartości powyżej 18% alkoholu – 55

Zezwolenia przeznaczone do spożycia w miejscu sprzedaży /gastronomia/ to 47 a poza miejscem sprzedaży /detal/ 138.

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Sierakowice wg stanu na 31.10.2025r. wyniosła ogółem 57, w tym 45 oferujących sprzedaż detaliczną oraz 12 oferujących usługi gastronomiczne.

Punkty posiadające zezwolenia ze sprzedażą napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży/ sprzedaż detaliczna:

zawierających do 4,5% alkoholu i piwa – 44

zawierających od 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 37

zawierających powyżej 18% alkoholu – 38

Punkty posiadające zezwolenia ze sprzedażą napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży/ usługi gastronomiczne:

zawierających do 4,5% alkoholu i piwa – 13

zawierających od 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 9

zawierających powyżej 18% alkoholu – 7

Zestawienie zbiorcze: sprzedaż detaliczna oraz usługi gastronomiczne /zezwolenia/:

zawierających do 4,5% alkoholu i piwa – 57

zawierających od 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 46

zawierających powyżej 18% alkoholu – 45

Rozdział V

Cele i zadania

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2026-2029 określa cel główny oraz cele szczegółowe, wyznacza kierunki działań, realizatorów i adresatów programu. Cele i działania odpowiadają na potrzeby mieszkańców w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania problemom uzależnień. Adresatami programu są w szczególności: dzieci i młodzież, rodzice/ opiekunowie prawni, konsumenci i sprzedawcy napojów alkoholowych, osoby nadużywające alkoholu, użytkownicy innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnieni, członkowie rodzin z problemem uzależnień, osoby pełnoletnie, kobiety w ciąży, pracownicy służb społecznych, pracownicy oświaty i pracownicy instytucji działających w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przedstawiciele lokalnych władz.

1. Cel główny

Ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z uzależnienia od alkoholu, innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych realizowane jest poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

2. Cele szczegółowe

I Cel szczegółowy: Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem oraz współuzależnionych.

Zadania:

1. Prowadzenie Punktu konsultacyjnego ds. uzależnień i pomocy rodzinie „Harmonia” w Sierakowicach.
2. Współpraca z placówkami lecznictwa odwykowego oraz instytucjami prowadzącymi działania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi/ rozwiązywania problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych.
3. Prowadzenie działalności interwencyjno-edukacyjno-motywującej GKRPA, w szczególności:
 - 3.1. Prowadzenie rozmów interwencyjno- motywujących z osobami nadużywającymi alkoholu, członkami rodziny;
 - 3.2. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, w tym kierowanie wniosków do Sądu w celu zobowiązania do leczenia;
 - 3.3. Kierowanie do biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

Wskaźniki:

1. Liczba osób korzystających z porad w Punkcie.
2. Liczba porad przeprowadzonych w Punkcie.
3. Liczba osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem/ współuzależnieniem/ DDA korzystających z pomocy placówek ambulatoryjnych.
4. Liczba posiedzeń GKRPA.

5. Liczba przeprowadzonych przez członków GKRPA rozmów motywacyjno- interwencyjnych.
6. Liczba osób, z którymi członkowie komisji przeprowadzili rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego.
7. Liczba członków rodziny osób nadużywających alkoholu, z którymi przeprowadzono rozmowy motywacyjno- informacyjne.
8. Liczba przyjętych wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego.
9. Liczba osób skierowanych do biegłych sądowych.
10. Liczba wydanych opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
11. Liczba wniosków skierowanych do Sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego.

Realizacja kierunku działań określonego w NPZ:

1. Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom.
2. Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo- wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin.
3. Redukcja szkód, leczenie i reintegracja społeczna osób uzależnionych i ich bliskich.

II Cel szczegółowy: Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomania pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Zadania:

1. Prowadzenie Punktu konsultacyjnego ds. uzależnień i pomocy rodzinie „Harmonia” w Sierakowicach:
 - 1.1. Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i członków rodzin w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii, osób uzależnionych behawioralnie oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
 - 1.2. Realizacja programów pomocy psychologicznej, pomocy terapeutycznej dla osób w kryzysie emocjonalnym wynikającym m.in. z nadużywania substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu;
 - 1.3. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej poprzez zapewnienie specjalistów przygotowanych do pracy z członkami rodzin z problemem przemocy.
2. Udzielanie pomocy psychologicznej i socjoterapeutycznej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym poprzez prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie specjalistycznej – Świetlica Socjoterapeutyczna „Tęcza” oraz cyklicznych konsultacji indywidualnych i warsztatów z rodzicami/ opiekunami prawnymi wychowanków placówki.
3. Realizacja zajęć opiekuńczo- wychowawczych z elementami socjoterapii w Punktach wspierania dzieci i młodzieży „Dobre miejsce” w Gowidlinie i Kamienicy Królewskiej.
4. Prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej wśród mieszkańców gminy w zakresie możliwości uzyskania wsparcia dla osób i rodzin, w których występuje problem uzależnień oraz przemoc domowa.
 - 4.1. Upowszechnianie informacji nt. lokalnej oferty pomocy dla członków rodzin z problemem uzależnienia/ przemocy domowej;
 - 4.2. Organizowanie/ współorganizowanie konferencji/ szkoleń/ warsztatów dot. przeciwdziałania uzależnieniom/ przemocy.

Wskaźniki:

1. Liczba podjętych działań i zrealizowanych programów w zakresie pomocy psychologicznej i prawnej w Punkcie.

2. Liczba osób i rodzin, którym udzielono pomocy psychologicznej i prawnej w Punkcie, w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, kryzysom emocjonalnym wynikającym m.in. z nadużywania substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu oraz przemocy domowej.
3. Liczba porad udzielonych w Punkcie.
4. Liczba placówek wsparcia dziennego.
5. Liczba uczestników w placówkach wsparcia dziennego.
6. Liczba przeprowadzonych w placówce wsparcia dziennego warsztatów profilaktycznych/ konsultacji indywidualnych dla rodziców/ opiekunów prawnych dzieci oraz liczba uczestników.
7. Liczba i rodzaj podjętych działań informacyjnych.
8. Liczba i rodzaj dystrybuowanych materiałów informacyjnych i edukacyjnych.
9. Liczba przeprowadzonych konferencji/ szkoleń/ warsztatów profilaktycznych i liczba odbiorców.

Realizacja kierunku działań określonego w NPZ:

1. Podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin.
2. Zwiększanie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy domowej.
3. Upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych, w tym wydawanie materiałów informacyjno- edukacyjnych, prowadzenie kampanii społecznych.
4. Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień.

III Cel szczegółowy: Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym w społeczności lokalnej, w szczególności wśród dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo- wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Zadania:

1. Realizacja programów profilaktyczno- wychowawczych z dziećmi i młodzieżą z rodzin zagrożonych przemocą i uzależnieniem, w szczególności Treningi Zastępowania Agresji, warsztaty psychoedukacyjne, Treningi Umiejętności Społecznych w Punkcie konsultacyjnym ds. uzależnień i pomocy rodzinie „Harmonia” w Sierakowicach.
2. Wspieranie realizacji programów profilaktyki uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych i przeciwdziałania przemocy domowej realizowanych w szkołach oraz innych placówkach oświatowych, placówkach wsparcia dziennego, świetlicach, w formie zajęć informacyjno- edukacyjnych dla uczniów, rodziców, kadry pedagogicznej, w tym: programów rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, pogadanek, prelekcji, warsztatów i innych wydarzeń o charakterze profilaktycznym i edukacyjnym.
3. Organizacja programów profilaktycznych i edukacyjnych.
 - 3.1. Organizowanie warsztatów profilaktycznych dla uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych;
 - 3.2. Organizowanie programów/ warsztatów profilaktycznych dla rodziców/ opiekunów prawnych dzieci podwyższających kompetencje rodzicielskie oraz konsultacji indywidualnych z psychologiem/ psychoterapeutą.
4. Współpraca z Biblioteką Publiczną w Sierakowicach w obszarze edukacji w zakresie profilaktyki zdrowia i profilaktyki uzależnień.
5. Dystrybucja materiałów edukacyjnych i profilaktycznych.

6. Prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego, profilaktyki FASD.
7. Udział w ogólnopolskich i regionalnych kampaniach edukacyjnych związanych z problemem uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych i przemocy domowej.
8. Doposażenie szkół, przedszkoli w celu realizacji pracy terapeutycznej z dziećmi i młodzieżą oraz realizacji programów profilaktycznych.
9. Współpraca z lokalnymi mediami.

Wskaźniki:

1. Liczba i rodzaj prowadzonych programów profilaktyczno- wychowawczych oraz liczba odbiorców tych działań dla dzieci i młodzieży w Punkcie.
2. Liczba podmiotów realizujących programy profilaktyczne oraz liczba osób korzystających z tych programów, w tym programy rekomendowane w systemie rekomendacji programów profilaktycznych.
3. Liczba i rodzaj prowadzonych działań profilaktycznych oraz edukacyjno- informacyjnych w Bibliotece Publicznej i filii w Gowidlinie oraz liczba odbiorców tych działań.
4. Liczba i rodzaj działań informacyjno- edukacyjnych oraz liczba uczestników tych działań.
5. Liczba i rodzaj dystrybuowanych materiałów edukacyjnych i profilaktycznych.
6. Liczba i rodzaj działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców, bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz profilaktyki FASD oraz liczba odbiorców tych działań.
7. Liczba zrealizowanych kampanii profilaktycznych.
8. Liczba doposażonych placówek oświatowych.

Realizacja kierunku działań określonego w NPZ:

1. Poszerzenie i udoskonalenie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach i potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.
2. Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom.
3. Upowszechnianie wiedzy dot. problematyki uzależnień behawioralnych, w tym wydawanie materiałów informacyjno- edukacyjnych, prowadzenie kampanii społecznych.
4. Zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doświadczających przemocy domowej.
5. Edukacja kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień.

IV cel szczegółowy: Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych, problemów narkomanii oraz przemocy domowej.

Zadania:

1. Współpraca z komisariatem Policji, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sierakowicach, Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym w Sierakowicach oraz innymi instytucjami prowadzącymi działania w obszarze profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej.
2. Współpraca, wspieranie i współfinansowanie działań organizacji pozarządowych i innych podmiotów fizycznych zaangażowanych w działalność na rzecz społeczności lokalnej w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych oraz przeciwdziałania przemocy domowej.
3. Udział w szkoleniach, organizacja/ współorganizacja konferencji, szkoleń, warsztatów, kursów specjalistycznych i innych form podnoszenia kwalifikacji dla pracowników służb, instytucji oraz

organizacji zajmujących się pracą z osobami uzależnionymi i stosującymi przemoc oraz członkami ich rodzin, w tym z dziećmi i młodzieżą, w szczególności dla członków GKRPA, instytucji i osób uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy domowej.

Wskaźniki:

1. Liczba podmiotów i organizacji współpracujących w obszarze profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej oraz ilość i rodzaj podjętych działań.
2. Liczba i rodzaj zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe w ramach przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym oraz liczba odbiorców objęta działaniem.
3. Liczba i rodzaj form szkoleniowych oraz liczba uczestników.

Realizacja kierunku działań określonego w NPZ:

1. Upowszechnianie wiedzy dot. problematyki uzależnień behawioralnych, w tym wydawanie materiałów informacyjno- edukacyjnych, prowadzenie kampanii społecznych.
2. Zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doświadczających przemocy domowej.
3. Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień.

V cel szczegółowy: Wspieranie reintegracji społecznej i działań na rzecz powrotu osób uzależnionych od alkoholu, wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem.

Zadania:

1. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez dofinansowanie udziału osób w programie Centrum Integracji Społecznej.

Wskaźniki:

1. Liczba osób korzystających z oferty Centrum Integracji Społecznej.

Realizacja kierunku działań określonego w NPZ:

1. Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych i ich bliskich.

VI cel szczegółowy: Prowadzenie działań mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych oraz podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Zadania:

1. Opiniowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.
2. Przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
3. Organizacja szkoleń/ działań edukacyjnych dla przedsiębiorców/ sprzedawców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie respektowania przepisów prawa.
4. Podejmowanie interwencji w związku z łamaniem przepisów prawa dotyczących obrotu napojami alkoholowymi oraz związanych z zakazem reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Wskaźniki:

1. Liczba wydanych postanowień GKRPA dot. zaopiniowania wniosków o wydanie zezwolenia na

- sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.
- 2. Liczba kontroli przeprowadzonych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych.
- 3. Liczba i rodzaj podjętych działań edukacyjnych i szkoleń na rzecz sprzedawców napojów.
- 4. Liczba i rodzaj interwencji w związku z łamaniem przepisów prawa dotyczących obrotu napojami alkoholowymi.

Realizacja kierunku działań określonego w NPZ:

- 1. Zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, sprzedaży, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych.

Zadania ujęte w programie dotyczą grup społecznych w różnej kategorii wiekowej, a w szczególności oddziaływać na rzecz dzieci i młodzieży w wieku przedszkolnym i szkolnym, stanowią usystematyzowany proces działań profilaktycznych i pomocy specjalistycznej. W Programie kładzie się nacisk szczególnie na edukację zdrowotną i społeczną, które są realizowane w środowiskach dzieci i młodzieży m.in. w formie programów rekomendowanych w systemie rekomendacji. Proces edukacji zdrowotnej i społecznej wśród dorosłych mieszkańców gminy Sierakowice łączy się ze wsparciem psychologicznym w związku z wysokim zagrożeniem rozwoju uzależnienia od alkoholu, narkotyków, przemocy domowej i ich konsekwencjami. Przy opracowaniu niniejszego programu uwzględnione zostały również rekomendacje Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Program stanowi istotny krok w stronę budowania zdrowej, odpowiedzialnej społeczności, w której profilaktyka uzależnień i wsparcie osób dotkniętych tymi problemami są traktowane w sposób systemowy i kompleksowy.

Rozdział VI

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie będące przychodem z działalności wykonywanej osobiście, za:

- 1. Udział w posiedzeniach Komisji w wysokości 400,00 zł (słownie: czterysta złotych) dla przewodniczącego Komisji; 350,00zł (trzysta pięćdziesiąt złotych) dla sekretarza oraz 300,00zł (trzysta złotych) dla członka Komisji. Podstawę do naliczania wynagrodzenia członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sierakowicach, za udział w posiedzeniu Komisji, stanowi obecność na posiedzeniu, potwierdzona własnoręcznym podpisem na liście obecności;
- 2. Przeprowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych na podstawie pisemnego upoważnienia Wójta w wysokości 50zł (pięćdziesiąt złotych) za każdy skontrolowany punkt sprzedaży dla każdego z członków komisji uczestniczących w kontroli. Podstawą do naliczania wynagrodzenia jest upoważnienie imienne dla członka komisji wystawione przez wójta wraz z protokołem z przeprowadzenia kontroli własnoręcznie podpisanym przez członków Zespołu kontrolującego.

Uzasadnienie

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii gminy Sierakowice jest zapisem działań, które realizowane będą w ramach zadań własnych gminy w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. Stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych gminy Sierakowice. Program przedstawia zadania własne wynikające z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi oraz zgodnie z art. 10 ust.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii, zgodnie z którymi zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej i zdrowotnej. Uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Podstawę do jego opracowania na lata 2026-2029 stanowi przeprowadzona w 2025 roku diagnoza problemów społecznych Gminy Sierakowice, której wyniki pozwoliły na stworzenie i wdrażanie adekwatnych do potrzeb oddziaływań. Zostały wykorzystane do ukierunkowania działań Gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy i zawarte w Gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2026-2029. Sposoby realizacji zadań zawartych w programie dostosowane są do zdiagnozowanych potrzeb i możliwości ich realizowania w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe.